

**ՀՀ ԿՈՏԱՅՔԻ ՄԱՐԶԻ ՊԱՏՄԱ-ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ
ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ**

Մարզկենտրոնը՝ ք. Հրազդան

ՀՀ Կոտայքի մարզը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնում:

Մարզը սահմանակից է.

- հարավ-արևմուտքից՝ մայրաքաղաքին,
- արևմուտքից՝ ՀՀ Արագածոտնի,
- հյուսիսից՝ Լոռու,
- հյուսիս-արևելքից՝ Տավուշի,
- արևելքից՝ Գեղարքունիքի և
- հարավից՝ Արարատի մարզերին:

Տարածաշրջանները՝

Հրազդան,
Կոտայք,
Նաիրի

Քաղաքները՝

Հրազդան,
Աբովյան,
Չարենցավան,
Բյուրեղավան,
Ծաղկաձոր,
Եղվարդ,
Նոր Հանն

Վարչատարածքային բաժանումը 2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ

	Տարածքը, քառ. կմ	Մայրաքաղաքը/մարզ-կենտրոնը	Բնակչության խտությունը, մարդ/կմ ²	Համայնքներ		Մարզ-կենտրոնի հեռավորությունը Երևանից, կմ *
				քաղաքային	գյուղական	
Հայաստանի Հանրապետություն	29743	Երևան	109	48	866	-
ՀՀ Կոտայքի մարզ	2089	Հրազդան	133	7	60	50

ՀՀ Կոտայքի մարզի քաղաքները

(հունվարի 1-ի դրությամբ)

Քաղաքի անվանումը	Քաղաքի կարգավիճակ ստանալու տարեթիվը	Հեռավորությունը մինչև Երևան, կմ	Մշտական բնակչության թվաքանակը, հազ.մարդ				
			2005	2006	2007	2008	2009
Արովյան	1963	18	44.8	45.0	45.4	45.7	46.0
Բյուրեղավան	1995	24	8.2	8.3	8.3	8.3	8.4
Եղվարդ	1995	18	12.0	12.0	12.1	12.2	12.2
Ծաղկաձոր	1984	55	1.6	1.6	1.6	1.6	1.6
Նոր Հաճն	1991	30	10.1	10.2	10.2	10.3	10.3
Հրազդան	1959	50	52.9	52.8	52.8	52.9	52.9
Չարենցավան	1983	36	24.6	24.6	24.7	24.8	24.8

* Ըստ ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության 2008թ. ճշգրտված տվյալների:

Տարածքը	2089 քառ.կմ
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը	7 %
Քաղաքային համայնքներ	7
Գյուղական համայնքներ	60
Քաղաքներ	7
Գյուղեր	62
Բնակչության թվաքանակը 2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	278.8 հազ.մարդ
<i>այդ թվում՝</i>	
քաղաքային	156.2 հազ.մարդ
գյուղական	122.6 հազ.մարդ
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը, 2008թ.	8.6 %
Քաղաքային բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը	56.0 %
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր	161667 հա
<i>այդ թվում՝ վարելահողեր</i>	38057 հա

Մարզի տարածքը հնում մտել է Մեծ Հայքի Այրարատ նահանգի մեջ՝ զբաղեցնելով հիմնականում Կոտայք և Նիգ գավառները:

Մարզի տարածքը հարուստ է տարբեր դարաշրջաններին պատկանող պատմամշակութային և հոգևոր կառույցներով:

Մարզում է գտնվում Աբովյանի (Էլար) կիկլոպային ամրոցը, Գառնիի Միիր աստծո ամրոցը և տաճարը (I դ), Գառնիի սբ. Մաշտոցի մատուռը, Ողջաբերդի գմբեթավոր եկեղեցին (V դ), Արզնու եկեղեցին (VI դ), Գեղարդի վանքը (XII-XIIIդդ), Կարենիսի վանքը (VII դ), Բջնիի սբ.Աստվածածնի վանքը (XI դ), Մաքրավանքը (XIII դ), Կեչառիսի վանքային համալիրը (XI-XIII դդ), որտեղ ներկայումս գտնվում է Կոտայքի թեմի առաջնորդարանը, Եղվարդի սբ.Աստվածածին եկեղեցին (Vդ), Արզականի նեղուցի սբ. Աստվածածին եկեղեցին (XIII դ), Բուժականի Թեղենյաց վանքը և այլն:

ՀՀ Կոտայքի մարզի տարածքով են հոսում Հրազդան և Ագատ գետերը: **Հրազդան գետը** (նախկին անվանումը՝ Զանգու) Արաքս գետի ձախ վտակներից է (երկարությունը՝ 141 կմ): Գետի համակարգում կան 340 վտակներ, որոնցից 25-ն ունեն 10 կմ-ից ավելի երկարություն: Գետի խոշոր վտակներից են Մարմարիկը, Ծաղկաձորը, Արայի գետը, Գետառը:

Ազատ գետը նույնպես Արաքսի ձախ վտակներից է (երկարությունը՝ 55 կմ): Սկիզբ է առնում Գեղամա լեռնաշղթայից (հիմնականում սնվում է ստորերկրյա ջրերով): Գետի ջրերն օգտագործվում են հիմնականում ոռոգման նպատակով:

Մարզը հարուստ է հանքային ջրերով, դրա վկայությունն են «Բջինի» և «Արզնի» հանքային ջրերը:

Մարզի տարածքում են գտնվում Գեղամա լեռների փեշերը, Ծաղկունյաց լեռնաշղթան, Հատիս և Արայի լեռները: Հատիս լեռը (նախկին անվանումը՝ Շամիրամի) կոնաձև հրաբխային զանգված է (բարձրությունը՝ 2528 մ): Լեռը ծածկված է մարգագետնատափաստանային բուսականությամբ:

Արայի լեռը (բարձրությունը՝ 2577մ)՝ հանգած հրաբխային զանգված է, գտնվում է Արագած լեռից արևելք՝ Քասախ և Հրազդան գետերի միջև:

Մարզի հարթավայրերն են՝ Եղվարդի հարթավայրը (գտնվում է ծովի մակերևույթից 1200 – 1300 մ բարձրության վրա) և Հրազդանի սարահարթը (ծովի մակերևույթից՝ 1700 – 1800 մ բարձրության վրա):

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՀՀ **Կոտայքի մարզը** զբաղեցնում է ՀՀ տարածքի 7%-ը: **Մարզի** տարածքի կենտրոնական մասով անցնում են երկրի համար առանցքային նշանակություն ունեցող Երևան–Հրազդան–Սևան ավտոմայրուղին և Երևան–Հրազդան–Իջևան երկաթգիծը:

2008թ.-ին **մարզի տնտեսության** հիմնական ճյուղերի տեսակարար կշիռները հանրապետության համապատասխան ճյուղերի ընդհանուր ծավալում կազմել են.

- արդյունաբերություն՝ 12.2 %,
- գյուղատնտեսություն՝ 10.0 %,
- շինարարություն՝ 1.9 %,
- մանրածախ առևտուր՝ 2.7 %,
- ծառայություններ՝ 1.6 %:

ՀՀ Կոտայքի մարզը համեմատաբար զարգացած ու բազմաճյուղ տնտեսություն ունեցող մարզերից է:

Մարզի տնտեսության ընդհանուր ծավալում գերակշռողն **արդյունաբերությունն է**: Մարզը բացառիկ դեր ունի հատկապես էներգետիկայի բնագավառում: Այստեղ են գտնվում էլեկտրաէներգիայի արտադրության 2 խոշոր կազմակերպություններ:

Մարզի արդյունաբերության մյուս հիմնական ուղղությունը մշակող արդյունաբերությունն է, որի մեջ առավել զարգացած են հետևյալ ճյուղերը.

- ա) սննդամթերքի և ըմպելիքի արտադրություն (մսի և մսամթերքի մշակում և պահածոյացում, մրգերի և բանջարեղենի մշակում և պահածոյացում, կաթնամթերքի, ալյուրի, ըմպելիքի արտադրություն),

բ) ոչ մետաղական հանքային այլ արտադրանքի արտադրություն (ապակու և դրանից պատրաստվող իրերի արտադրություն, ցեմենտի արտադրություն),

գ) մետաղագործական արդյունաբերություն և մետաղե արտադրատեսակների արտադրություն (պողպատի և թուջի ձուլում),

դ) կահույքի արտադրություն, այլ կատեգորիաների մեջ չմտցված պատրաստի իրերի արտադրություն (ոսկերչական իրերի և կից ապրանքների (ադամանդի) արտադրություն):

Մարզի գյուղատնտեսությունը մասնագիտացած է թռչնաբուծության մեջ: Մարզի տարածքում են գործում հանրապետության 3 խոշոր թռչնաֆաբրիկաներ:

Բեռնաուղևորափոխադրումները մարզում իրականացվում են ավտոմոբիլային տրանսպորտով և էլեկտրատրանսպորտով (ճոպանուղի):

Արոլյան քաղաք

Արոլյան քաղաքը (խորհրդային տարիներին՝ մինչև 1961թ.-ը՝ գյուղ Էլար, 1961-1963թթ.՝ գյուղ Արոլյան, 1963թ.-ից՝ քաղաքի կարգավիճակով): Բնակչության թվաքանակը 2008թ. տարեվերջին կազմել է 46.0 հազ. բնակիչ:

Գտնվում է Երևանից 18 կմ հեռավորության վրա: Հանրապետության ամենաարագ աճող քաղաքներից է, արդյունաբերական խոշոր կենտրոններից մեկը:

Քաղաքի արդյունաբերության հիմնական ուղղությունը մշակող արդյունաբերությունն է, որի մեջ գերակշիռ տեղ է զբաղեցնում գարեջրի արտադրությունը:

Բյուրեղավան քաղաք

Բյուրեղավան քաղաքի (2008թ. տարեվերջին՝ 8.4 հազ. բնակիչ, գտնվում է Երևանից 24 կմ հեռավորության վրա) արդյունաբերության հիմնական ուղղությունը **մշակող արդյունաբերությունն է**, որի մեջ գերակշիռ տեղ է զբաղեցնում ոչ մետաղական հանքային և այլ արտադրանքի արտադրությունը (ապակե տարայի, ճենապակուց և հախճապակուց տնտեսական կենցաղային արտադրատեսակների արտադրություններ):

Բյուրեղավան քաղաքը, որպես բնակավայր, հիմնադրվել է 1945թ., ունի 8.2 հազ. բնակիչ: Քաղաքի արդյունաբերության հիմնական ուղղությունը մշակող արդյունաբերությունն է, որի մեջ գերակշիռ տեղ է զբաղեցնում ոչ մետաղական հանքային և այլ արտադրանքի արտադրությունը (ապակե տարայի, ճենապակուց և հախճապակուց տնտեսական կենցաղային արտադրատեսակների արտադրություններ):

Եղվարդ քաղաք

Եղվարդ քաղաքը (2008թ. տարեվերջին՝ 12.2 հազ. բնակիչ) գտնվում է Արայի լեռան հարավային ստորոտում, հեռավորությունը Երևանից 18 կմ է: Եղվարդը հին բնակավայր է: Առաջին գրավոր տեղեկությունները կապված են 603թ.-ի Հայ-պարսկական պատերազմի հետ:

Քաղաքի **արդյունաբերության** հիմնական ուղղությունը մշակող արդյունաբերությունն է, որի մեջ հատկապես առանձնանում է սննդամթերքի և ըմպելիքի արտադրությունը (թորած ալկոհոլային խմիչքների (կոնյակի), կաթնամթերքի, այլուրի արտադրությունը, կաշվե արտադրատեսակների և կոշկեղենի արտադրությունը):

Քաղաքի տնտեսական կյանքում էական դեր ունի նաև **գյուղատնտեսությունը**, որի մեջ հիմնական ուղղությունը հացահատիկի մշակությունն է:

Նոր Հաճն քաղաք

Նոր Հաճն քաղաքի (2008թ. տարեվերջին՝ 10.3 հազ. բնակիչ, հեռավորությունը Երևանից 30 կմ է) արդյունաբերության հիմնական ուղղությունը մշակող արդյունաբերությունն է, որի մեջ գերակշիռ տեղ ունի կահույքի և ուրիշ խմբավորումներում չներառված այլ արտադրատեսակների արտադրությունը (ոսկերչական արտադրատեսակների (ադամանդի) արտադրությունը):

Հրազդան քաղաք

Հրազդան քաղաքի (խորհրդային տարիներին՝ 1959թ.-ը՝ Ներքին Ախտա): Բնակչության թվաքանակը 2008թ. տարեվերջին կազմել է 52.9 հազ. բնակիչ: Քաղաքի հեռավորությունը Երևանից 50 կմ է: Գտնվում է Հրազդան գետի վերին հոսանքի ձախ ափին: Հայտնի է որպես արդյունաբերական կենտրոն: Հրազդանի հին բնակիչները գաղթել են Մակուից, Սալմաստից, Սասունից, Կարսից: Այստեղ է գտնվում Հրազդանի ՋԷԿ-ը, որը հզորագույնն է Հանրապետությունում: Քաղաքի արդյունաբերության մյուս ուղղությունը մշակող արդյունաբերությունն է, որի մեջ գերակշիռ տեղ ունի ոչ մետաղական հանքային և այլ արտադրանքի արտադրությունը (մասնավորապես՝ ցեմենտի արտադրություն):

Չարենցավան քաղաք

Չարենցավան քաղաքը (խորհրդային տարիներին, մինչև 1967թ.-ը՝ Լուսավան, 2008թ. տարեվերջին՝ 24.8 հազ. բնակիչ) գտնվում է Երևանից 36 կմ հեռավորության վրա, Հրազդան գետի ձախ ափին: Քաղաքը հիմնադրվել է 1948թ.-ին, որպես Գյումուշ ՀԷԿ-ի (այժմ՝ Սևան-Հրազդան կասկադ) բանվորական ավան: Չարենցավան է կոչվել ի պատիվ հայ մեծ

բանաստեղծ Ե. Չարենցի: 1953թ. ՀԵԿ-ի շինարարության ավարտից հետո քաղաքում կառուցվեցին մի շարք խոշոր արդյունաբերական ձեռնարկություններ և Չարենցավանը դարձավ հանրապետության կարևոր արդյունաբերական կենտրոն:

Քաղաքի արդյունաբերության հիմնական ուղղությունը մշակող արդյունաբերությունն է, որի մեջ գերակշիռ տեղ ունի մետաղագործական արդյունաբերությունը և պատրաստի մետաղե արտադրատեսակների արտադրությունը (պողպատի և թուջի ձուլում):

Ծաղկաձոր քաղաք

Ծաղկաձոր քաղաքի (մինչև խորհրդային տարիները՝ Կեչառիս, խորհրդային տարիներին, մինչև 1947թ.-ը՝ Դ-արաչիչակ):

Ծաղկաձորը հնում կոչվել է Ծաղկոցաձոր (հետագայում՝ Ծաղկունյաց ձոր) և մտել է Մեծ Հայքի Վարաժնունիք գավառի մեջ:

Այն պատկանել է Վարաժնունի նախարարական տանը: Եղել է Հայոց Արշակունի թագավորների ամառանոցը:

IX դարից հետո պատկանել է Պահլավունի տոհմին:

Այստեղ է գտնվում Կեչառիսի վանքային համակարգը, որը կառուցվել է Սյունյաց գեղատես օրհորդ Սոֆիի կողմից:

Ծաղկաձորում է ծնվել Լևոն Օրբելին, այստեղ է գտնվում Լևոն և Հովսեփ Օրբելի եղբայրների տուն-թանգարանը:

Բնակչության թվաքանակը 2008թ. տարեվերջին կազմել է 1.6 հազ. բնակիչ, գտնվում է Երևանից 55 կմ հեռավորության վրա : Կլիման մեղմ է և առողջարար: Առողջարանային քաղաք է:

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ

Համայնքի անվանումը	Բնակավայրի անվանումը	Մշտական բնակչության թվաքանակը *, մարդ	
		2008թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
Հրազդան	ք. Հրազդան	52855	52949
Աբովյան	ք. Աբովյան	45745	46032
Բյուրեղավան	ք. Բյուրեղավան	8345	8402
Եղվարդ	ք. Եղվարդ	12191	12212
Ծաղկաձոր	ք. Ծաղկաձոր	1610	1608
Նոր Հաճն	ք. Նոր Հաճն	10252	10294
Չարենցավան	ք. Չարենցավան	24806	24771

* ՀՀ Կոտայքի մարզի քաղաքային համայնքների բնակչության թվաքանակը ներկայացվել է ընթացիկ հաշվառմամբ:

ԳՑՈՒՂԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ

	Համայնքի անվանումը	Բնակավայրի անվանումը	Մշտական բնակչության թվաքանակը** , մարդ	
			2008թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
1	Ալափարս		2376	2397
2	Ակունք		1988	1976
3	Աղավնաձոր		1391	1402
4	Առինջ		5385	5520
5	Արագյուղ		1313	1368
6	Արամուս		3684	3722
7	Արզել		3328	3245
8	Արզական		2906	2938
9	Արզնի		2529	2563
10	Արտավազ	• Արտավազ • Փյունիկ	1103	1108
11	Բալահովիտ		3542	3551
12	Բջնի		2778	2860
13	Բուժական		1667	1753
14	Գանոնի		7624	7118
15	Գեղադիր		706	707
16	Գեղաշեն		3965	4328
17	Գեղարդ		470	467
18	Գետամեջ		670	643
19	Գետարզել		819	828
20	Գողթ		2135	2132
21	Զառ		1365	1444
22	Զովաշեն		164	164
23	Զովունի		5288	5440
24	Զովք		945	973
25	Զորավան		1566	1572
26	Թեղենիք		681	693
27	Լեռնանիստ		3080	3107
28	Կաթնաղբյուր		626	670
29	Կամարիս		2405	2420
30	Կապուտան		1317	1480
31	Կարենիս		970	854
32	Կոտայք		1792	1836
33	Հանքավան		135	149
34	Հատիս		359	358

** ՀՀ Կոտայքի մարզի գյուղական համայնքների այս տվյալների սկզբնաղբյուրը՝ գյուղական համայնքների կողմից տարեկան կտրվածքով ներկայացվող «Գյուղական բնակչության սեռատարիքային կազմը» պետական վիճակագրական հաշվետվություններն են: Այդ սկզբնաղբյուրներով ՀՀ 866 գյուղական համայնքների մշտական բնակչության թվաքանակների հանրագումարը՝ ամբողջությամբ և ըստ մարզերի ունի որոշակի շեղում բնակչության ընթացիկ հաշվառման համանուն տվյալներից, որոնք խարսխված են ՀՀ արդարադատության նախարարության և ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության վարչական ռեգիստրների տվյալների վրա (շեղումը՝ 01.01.2009թ.-ի դրությամբ ՀՀ մասշտաբով՝ կազմել է +5.4%): Շեղումը հիմնականում պայմանավորված է գյուղական համայնքների միջև խնդրո առարկա տեղեկատվության փոխանակման, համադրման և անվանական տվյալների մակարդակով ստուգաճշտման համակարգի բացակայությամբ:

	Համայնքի անվանումը	Բնակավայրի անվանումը	Մշտական բնակչության թվաքանակը** , մարդ	
			2008թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
35	Հացավան		610	680
36	Զորադրյուր		2159	2361
37	Մայակովսկի		2096	2161
38	Մարմարիկ		871	879
39	Մեղրաձոր	• Մեղրաձոր • Գոռգոչ	2863	2884
40	Մրգաշեն		2043	2194
41	Նոր Արտամետ		1046	1262
42	Նոր Գեղի		6038	6110
43	Նոր գյուղ		1411	1554
44	Նոր Երզնկա		1726	1689
45	Նումնուս		538	536
46	Ողջաբերդ		1016	1011
47	Պոռոշյան		5240	5255
48	Պտղնի		1395	1447
49	Ջրաբեր		526	534
50	Ջրառատ		603	621
51	Ջրվեժ		7208	7536
52	Սարալանջ		339	305
53	Սոլակ		2646	2568
54	Սևաբերդ		293	282
55	Վերին Պտղնի		898	882
56	Քաղսի		2285	2327
57	Քանաքեռավան		3593	3631
58	Քասախ		5464	5296
59	Քարաշամբ		718	729
60	Ֆանտան		1068	1067

**ՀՀ ԿՈՏԱՅՔԻ ՄԱՐԶԻ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ 10 000 ԲՆԱԿԻՉ ՈՒՆԵՑՈՂ ԹԱՂԱՅԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՄԻ ՇԱՐՔ ԲՆՈՒԹԱԳՐԻՉՆԵՐ, 2008թ.**

	Ընդամենը	նրանցից՝	
		կանաչը ¹	տղամարդիկ ¹
Բնակչությունը, մարդ	10000	5075	4925
Ծնվածներ, մարդ	133	62	71
Մահացածներ, մարդ	80	37	43
Ամուսնություններ	63	X	X
Ամուսնալուծություններ	7	X	X
Մեկ բնակչի ապահովվածությունն ընդհանուր բնակմակերեսով, քառ.մ	23.0	X	X
Կրթության ոլորտ. հաճախումը կրթօջախներ, մարդ՝			
նախադպրոցական	146	72	74
հանրակրթական	1327	637	690
Երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ, մանկապատանեկան-ստեղծագործական կենտրոններ	118	81	37
նախնական մասնագիտական (արհեստագործական)	18	6	12
միջին մասնագիտական	56	25	31
բարձրագույն մասնագիտական	17	10	7
Առողջապահության ոլորտ՝			
հաճախել են պոլիկլինիկա տարվա ընթացքում (հաճախումների քանակը)	27809	...	...
Մարզիկներ, մարդ	110	8	102
Զբաղվածներ, մարդ	2740	...	...
Նրանցից՝ գիտական հիմնարկներում	6	3	3
Նրանցից՝ գիտության դոկտոր	0.0	0.0	0.0
գիտության թեկնածուներ	2	1	1
ուսուցիչներ	137	117	20
բժիշկներ	19	...	...
միջին բուժանձնակազմ	45	...	...
Գործազուրկներ /պաշտոնապես գրանցված/, մարդ	229	169	60
Մոցիալական ապահովության ոլորտ			
ընդամենը կենսաթոշակառուներ, տարեվերջի դրությամբ, մարդ	1399	...	...
աղքատության ընտանեկան նպաստ և միանվագ դրամական օգնություն ստացող ընտանիքներ	369	X	X
Հաճախումների քանակը տարվա ընթացքում			
գրադարան	29225	...	...
թատրոն	-	-	-
համերգ	-	-	-
թանգարան	202	...	...
Իրավական ոլորտ			
հանցագործության դեպքերի քանակը, տարվա ընթացքում	23	X	X
այդ թվում՝ ոչ մեծ ծանրության	5	X	X
միջին ծանրության	7	X	X
ծանր	10	X	X
առանձնապես ծանր	1	X	X

¹ Ցուցանիշները հաշվարկային են: